

**Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D.
Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici**

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§, II. Quid de legibus tributorum & vectigalium?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

indeterminatè vel ad actum, vel ad pœnam: ergo istæ leges obligant, vel non obligant determinatè ad actum.

5. Inferes secundò. Si in lege humana non satis clarè exprimat intentio obligandi ad actum, de quo lex primò disponit, non esse censendam obligationem determinatè ad actum, sed vel tantum ad pœnam, vel ad alterutrum disjunctivè: quia in obscuris minimum est sequendum per Reg. 30. Juris in 6. Et contra eum, qui legem dicere potuit apertius, est interpretatio faciendâ. Reg. 57. in 6. Ceterum intentio obligandi in conscientia ad actum, de quo lex disponit, colligi potest ex terminis legis, veluti cum utitur terminis præceptivis, vel prohibitoriis, *jubemus, mandamus*, &c. vel expressè onerat conscientiam subditorum, vel adjicit pœnam spiritualem latâ, vel ferendâ sententiâ, &c.
6. Inferes tertio. Si quæ dentur sanctiones à legitima potestate verbis præceptivis latæ, in quibus tamen legislator exprimit, se nolle gravare subditos in conscientia: tunc ejusmodi sanctiones nec esse propriæ leges, neque consilia; sed simplices constitutiones, seu ordinationes. Ita Salmant. cap. 2. punct. 1. n. 7. cum Palao aliisque. Et quidem non sunt propriæ leges, quia non ligant; prout legislator significat, in cuius est potestate imponere vel tollere obligationem. Neque sunt consilia: quia non fiunt verbis suavis, sed præceptivis: sunt ergo simplices ordinationes, quemadmodum multa statuta Regularia SS. Ordinum & Congregationum, Academia, &c.
7. Dices primò. Pœna supponit culpam: ergo nemo potest obligari ad subeundam pœnam, priusquam contraxerit culpam. Respondeo primò. Supponit culpam vel Theologicam, vel civilem, & politicam concedo; semper Theologicam, nego. Respondeo secundò. Pœna rigorosè accepta, supponit culpam, concedo; pœna latè accepta & medicinalis, nego: sed quando lex est merè pœnalis, tunc pœna non est rigorosè pœna, quia tantum est quædam molestia & penalitas in finem boni communis inflicta; nec proinde supponit culpam Theologicam, sed civilem.

Dices secundò. Lex fundata in præsumptione facti, deficiente veritate facti prorsus non obligat: ergo non est de ratione legis, quòd obliget. Respondeo. Ejusmodi legè esse conditionatam, si nempe subsit veritas præsumpta, quâ proinde conditione deficiente, neque obligatio, neque lex ipsa ad ejusmodi casum extenditur.

§. II.

Quid de legibus tributorum & vectigalium?

3. **CONCLUSIO SECUNDA.** *Leges tributorum & vectigalium verbis præceptivis conceptæ probabilis obligant in conscientia, si habeant debitas conditiones, ut sunt, legitima auctoritas imponente, finis debitus v. g. conservatio Principis, justum bellum, conservatio viarum &c. non excessiva, sed recta quantitas, & proportio moderata. Ratio est: quòd istæ leges fundentur in justitia*

tum legali, tum commutativa: in legali, quâ tenetur membrum juxta proportionem suarum virium concurrere ad sublevandas communes necessitates; in commutativa, quâ subditi debent Principi, vel Magistratui sustentationem & reditus congruos propter onera & curam boni publici. Et deducitur efficaciter ex verbis Christi Matth. 22. *Reddite, quæ sunt Cesaris, Cesari. Et maxime Apostoli Rom. 13. Necessitate subditi, estote etiam propter conscientiam, ideo enim & irrita præstatis &c. reddite ergo omnibus debita, cui tributum, tributum; cui vectigal, vectigal, &c.* Neque obest adjuncta pœna taxatio: hæc sola quippe non probat legem esse pœnalem, sed potius arguit gravitatem, & roborat obligationem. Ita cum Couarr. Layman l. 3. tr. 3. p. 1. c. 1. Engel l. 1. t. 2. §. 3. n. 46. Perichachet q. 4. a. 4. Ubi tamen merito observant Sylvester & Molina, defraudatorem tributorum, vel vectigalium in judicio poenitentiali non statim esse damnandum gravis peccati, neque ad restitutionem, vel pœnam exolvendam ante judicis sententiam obligandum: nam [1.] aliquando est communis, & non vana populi persuasio, sub prætextu publicæ necessitatis, aut congruæ sustentationis, luxum & pompam quær, vel tributa ob publicam necessitatem primitus imposita, postea sublata necessitate in luxum verti. [2.] vel de justitia tributi impositi dubitatur, & tunc potest esse melior conditio possidentis, ut cum Molina notat P. Engel cit. [3.] vel dubitatur, num lex sit pœnalis, aut non imprudenter ob communem opinionem vel consuetudinem præsumitur esse talis. [4.] Opposita quoque sententia, dicens, leges tributorum esse pœnales, videtur esse præctice probabilis [5.] Maxime in forensibus & externis, quibus propter solum transitum magna sepe vectigalia sunt solvenda, nec tamen tanta ipsi obligatio ad bonum alieni Principis aut Provincie conservandum incumbit, quàm propriis subditis: [6.] Aliquando etiam tantum est excessus vectigalium impositorum, ut legislator ad eorum solutionem conscientias onerare non voluisse merito præsumi debeat.

§. III.

Quid sentiendum de regulis SS. Ordinum, præsertim S. P. Benedicti?

CONCLUSIO TERTIA. *Plurimæ constitutiones & regula SS. Religionum & Ordinum Regularium non obligant in conscientia ad actum, quia aliquæ sunt tantum pœnales, aliqua vero tantum se habent per modum simplicis statuti & regulae dirigentis. Ita non tantum de sui S. Ordinis sed etiam de Regula S. P. Benedicti sentit S. Th. 2. 2. q. 186. a. 9. & quodlib. 1. a. 20. D. Anton. 3. p. tit. 16. c. 1. Anton. Perez in prol. reg. d. 7. vil. 5. Caram, in Reg. disp. 7. a. 2. Reting de leg. q. 18. a. 3. controvers. 2. docentes: Regulam S. P. Benedicti extra materiam votorum non obligare ad actum, sed in plerisque habere rationem vel legis pœnalis, vel simplicis statuti. Ex quo bus ratio assertionis nostræ sic deducitur. Quibus ratio assertionis nostræ in sacra Regula, aut in cunctis continentur in sacra Regula, aut in ordinationibus & statutis, aut admodum*